

PEDAGOGIKA

XXIV

RADA NAUKOWA

Krystyna ABLEWICZ (Uniwersytet Jagielloński)
Krzysztof JAKUBIAK (Uniwersytet Gdański)
Wiesław JAMROŻEK (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
ks. Dominik KUBICKI (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Svitlana LUPIY (Akademia Sztuk Pięknych we Lwowie)
Hanna MARKIEWICZ (Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie)
Andrzej MEISSNER (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji
w Lublinie) – przewodniczący
Jozef PŠENAK (Uniwersytet Jana Amosa Komeńskiego w Bratysławie)
Kazimierz RĘDZIŃSKI (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)
Grażyna RYGAL (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie)
Dmitry L. STROVSKY (Uralski Federalny Uniwersytet w Jekaterynburgu)
Stefania WALASEK (Uniwersytet Wrocławski)
Adam WINIARZ (Wsztechnica Świętokrzyska w Kielcach)

LISTA RECENZENTÓW

Witold CHMIELEWSKI (Uniwersytet Jana Kochanowskiego
w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim)
Romuald GRZYBOWSKI (Uniwersytet Gdański)
Bohumil NOVÁK (Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu – Czechy)
Jerzy POTOCZNY (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie)
Andrzej RAJSKY (Uniwersytet Trnavski w Trnawie – Słowacja)
Eleonora SAPIA-DREWNIAK (Uniwersytet Opolski)
Kazimierz SZMYD (Uniwersytet Rzeszowski)
Janusz SZTUMSKI (Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. W. Korfańtego
w Katowicach)
Ewa WYSOCKA (Uniwersytet Śląski)

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch Recenzentów

PRACE NAUKOWE
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie

PEDAGOGIKA

tom XXIV

pod redakcją
Kazimierza Ręzińskiego
Mirosława Łapota

Częstochowa 2015

Redaktor naukowy
Kazimierz RĘDZIŃSKI

Redaktorzy tomu
Kazimierz RĘDZIŃSKI
Mirosław ŁAPOT

Redaktor naczelny wydawnictwa
Andrzej MISZCZAK

Korekta
Dariusz JAWORSKI

Redakcja techniczna
Piotr GOSPODAREK

Projekt okładki
Janusz PACUDA

PISMO RECENZOWANE

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

© Copyright by Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2015

ISSN 1734-185X

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19
www.ajd.czyst.pl
e-mail: wydawnictwo@ajd.czyst.pl

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I

PODSTAWY EDUKACJI

Леонід ВАХОВСЬКИЙ

Постмодернізм і сучасна освіта 15

Dominik KUBICKI

Edukacja kształtująca spełniający się twórczy podmiot – ideałem pedagogicznym
cywilizacji łacińskiej 25

Joanna TOROWSKA

Dziedzictwo – współczesna ewolucja pojęcia. Implikacje dla pedagogiki 41

Paweł ZIELIŃSKI

Idealy wychowania i wartości pedagogiczne w poglądach i działalności
neokonfucjanistów japońskich 61

Andrzej KOŁAKOWSKI

Religia jako czynnik osobotwórczy w świetle poglądów Fryderyka Wilhelma Foerстера 77

Joanna JUSZCZYK-RYGALLO

Wczesnoszkolna edukacja medialna jako wprowadzenie do edukacji całożyciowej 89

Aneta JEGIER

Kształtowanie świata wartości dzieci w wieku przedszkolnym a ich indoktrynacja
konsumpcyjna 101

Anna PEKALA

Kulturowe znaczenie pieśni religijnej – aspekt historyczny 113

Олексій КАРАМАНОВ

Філософські моделі освіти й виховання в музеї: традиції й сучасність 123

Edyta SKOCZYLAS-KROTLA

Edukacja i kultura w przestrzeni miasta – analiza zawartości
„Niedzieli Częstochowskiej” 135

CZĘŚĆ II

PROBLEMY SZKOŁY I KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI

Юлія ЗАЯЧУК

Сучасні “Головні гравці” у сфері вищої освіти: тенденції,
роль та стратегії взаємовпливу 147

Надія ЗАЯЧКІВСЬКА

Міжкультурна освіта студентів в умовах класичного університету 159

Beata ŁUKASIK, Monika ADAMSKA-STAROŃ Twórczy potencjał edukacyjnych spotkań akademickich	171
Галина П'ЯТАКОВА Інноваційні технології та їхнє значення для підготовки магістрів філології в університетах України і Польщі	185
Tatiana SZCZYGŁOWSKA Adepci zawodu nauczyciela wobec nauczania dwujęzycznego	195
Anna IRASIAK Metoda projektów w międzykulturowym kształceniu polskiego języka migowego jako obcego	211
Dorota GĘBUŚ Trening twórczości – kształcenie dorosłej pozycji życiowej ucznia w perspektywie analizy transakcyjnej	221
Anna PIERZCHAŁA Strukturalizacja czasu w relacjach szkolnych – perspektywa analizy transakcyjnej	231
Karol MOTYL Strukturalizacja czasu uczniów. Przyczynek do badań nad czasem życia szkoły w ujęciu teorii analizy transakcyjnej	241
Maria JANUKOWICZ Wycieczka dydaktyczna alternatywą dla edukacji transmisyjnej	253
Adrianna SARNAT-CIASTKO Być bądź też nie być? Wychowawstwo w opiniach nauczycieli	265
Sylwia KITA Nauczyciel w obliczu odrzucenia rówieśniczego w klasie. Szkolne działania interwencyjne	277
Cecylia LANGIER Wychowanie dziecka w świecie technologii cyfrowej	289
Zbigniew ŁĘSKI Nauczyciel w cyfrowej rzeczywistości	299
Daniel KUKLA, Marta ZAJĄC Poradnictwo zawodowe na uczelni wyższej – kierunki rozwoju	307
CZĘŚĆ III	
DZIECKO I RODZINA JAKO PRZEDMIOT BADAŃ PEDAGOGICZNYCH	
Jarosław JAGIEŁA Stan wewnętrznego dziecka w analizie transakcyjnej	321
Joanna MAJCHRZYK-MIKUŁA, Agnieszka KOZDROŃ Współpraca pedagogów z rodzicami w stymulowaniu rozwoju dziecka	331
Zbigniew WIECZOREK Rola pedagoga w procesach związanych z partycypacją społeczną	355

Izabela SOCHACKA	
Wpływ terapii logopedycznej na poziom słuchu fonematycznego u dzieci sześciolletnich	365
Ewa PIWOWARSKA	
Percepcja wzrokowa i obrazowanie przedmiotów przez dzieci w wieku wczesnoszkolnym	377
Beata ZAJĘCKA	
Readaptacja społeczna osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych po zakończonym leczeniu stacjonarnym	387
Mariola MIROWSKA	
Współdziałanie pracowników MOPS w Częstochowie z rodzinami wieloproblemowymi	401
Joanna GÓRNA	
Sposób i motywy podejmowania decyzji zawodowych przez młodzież szkół ponadgimnazjalnych w regionie częstochowskim	415
CZĘŚĆ IV	
HISTORIA OŚWIATY	
Małgorzata DURBAS	
Szkoła kadetów w Lunéville w latach 1737–1766. Polscy wychowankowie	429
Ewa KULA	
Nauczyciele języka polskiego w szkołach średnich Królestwa Polskiego na tle polityki oświatowej w okresie przejściowym (1864–1873)	445
Світлана ЛУПІЙ	
Пам’ятники Артура Гротгера у Львові в контексті художніх особливостей львівської меморіальної скульптури другої половини XIX ст.	459
Ірина МИЩИШИН	
Культурно-освітня та благочинна діяльність товариства українських робітників «Сила» у Львові (1907–1939)	471
Mirosław ŁAPOT	
Edukacja dziewcząt żydowskich w Szkole Ludowej im. Abrahama Kohna we Lwowie (1844–1914)	483
Kazimierz RĘDZIŃSKI	
Towarzystwo Dom Zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia” w Zakopanem (1900–1918)	505
Paweł ŚPICA	
„Lutrzy” i „dajczkatolicy”. Kreacja wizerunku Niemców na łamach polskiej prasy Prus Zachodnich na przełomie XIX i XX w. – w obliczu łączenia przynależności narodowej z wyznaniową	523
Elżbieta MAGIERA	
Wykorzystanie programów nauczania szkół powszechnych po reformie z 1932 roku w kształceniu i wychowaniu spółdzielczym	539

Joanna KRÓL	
Reforma oświatowa z 1948 roku: uwarunkowania społeczno-polityczne, założenia i realizacja	555
Elżbieta GORLOFF	
Organizacje społeczne i ideowo-wychowawcze w życiu codziennym szkół podstawowych województwa gdańskiego (1945–1956)	567
Romuald GRZYBOWSKI	
Obraz młodzieży polskiej z przełomu lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku w świetle badań pedagogicznych	583
Anna KOWALIŃSKA, Wiesław PASZKOWSKI	
Z dziejów opieki nad dzieckiem żydowskim w Częstochowie	599
Katarzyna ZALAS	
Działalność Sekcji Wsparć Niezamożnej Młodzieży Szkolnej w Częstochowie w latach 1916–1925. Zarys problematyki	617
Izabela WRONA-MERYK	
Kursy zawodowe w Częstochowie w okresie dwudziestolecia międzywojennego	627
Eligiusz MAŁOLEPSZY, Teresa DROZDEK-MAŁOLEPSZA	
Rola i znaczenie turystyki w wychowaniu i kształceniu dzieci i młodzieży w działalności Zrzeszenia Ludowe Zespoły Sportowe (po 1975 r.). Zarys problematyki	641
RECENZJE	
Jarosław JAGIEŁA	
[rec.] Peter A. Levine, <i>Uleczyć traumę</i> , tłum. Zenon Mazurczak, Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa 2015, Warszawa 2015, ss. 124	655
Paweł ZIELIŃSKI	
Recenzja książki: Alina Wróbel, <i>Problem intencjonalności działania wychowawczego. Studium teoretyczne</i> , Łódź 2014, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, ss. 296	659
Nota o Autorach	665

CONTENTS

PART I

FOUNDATIONS OF EDUCATION

Leonid VAKHOVSKY	
Postmodernism and Contemporary Education	15
Dominik KUBICKI	
Education of a Self-realizing Creative Subject as a Pedagogical Ideal of Latin Civilisation ..	25
Joanna TOROWSKA	
Heritage. The Contemporary Evolution of the Concept and Its Implications for Pedagogy ...	41
Paweł ZIELIŃSKI	
Educational Ideals and Pedagogical Values in the Beliefs and Activity of Japanese Neo-Confucians	61
Andrzej KOŁAKOWSKI	
Religion as a Personality Development Factor in the Light of Friedrich Wilhelm Foerster's Views	77
Joanna JUSZCZYK-RYGALŁO	
Early School Media Education as an Introduction to Life-long Learning	89
Aneta JEGIER	
Teaching Values in the Kindergarten versus the Indoctrination of Consumption	101
Anna PEKALA	
Cultural Meaning of the Religious Song. A Historical Approach	113
Oleksiy KARAMANOV	
Philosophical Models of Education in the Museum: Tradition and Modernity	123
Edyta SKOCZYLAS-KROTLA	
Education and Culture in the City. Content Analysis of the "Niedziela Czestochowska"	135

PART II

SCHOOL EDUCATION AND TEACHER TRAINING ISSUES

Yulia ZAYACHUK	
The New Providers of Higher Education: Trends, Roles, and Strategies of Mutual Influence	147
Nadiya ZAYACHKIVSKA	
Students' Intercultural Education at the Classical University	159

Beata LUKASIK, Monika ADAMSKA-STAROŃ	
The Creative Potential of University Educational Meetings	171
Halyna PYATAKOVA	
Innovative Technologies and their Value in Studying for the Masters Degree in Philology in Ukraine and Poland	185
Tatiana SZCZYGŁOWSKA	
Trainee Teachers and Bilingual Education. Presentation of the Conclusions Drawn from a Study Conducted among Undergraduate Students	195
Anna IRASIAK	
The Project Method in the Intercultural Education of Polish Sign Language as a Foreign Language	211
Dorota GĘBUŚ	
Training of Creativity. The Formation of the Student's Adult Life Position from the Perspective of Transactional Analysis	221
Anna PIERZCHAŁA	
Time Structuring in School Relations. The Transactional Analysis Perspective	231
Karol MOTYL	
The Structuring of Pupils' Time. Contribution to the Research of the School's Life of in Terms of the Transactional Analysis Theory	241
Maria JANUKOWICZ	
Field Trip as an Alternative to Transmission Education	253
Adrianna SARNAT-CIASTKO	
To be or not to be? Upbringing in the School in Teachers' Opinions	265
Sylwia KITA	
Teacher in the Face of Peer Rejection in the Classroom. School Intervention	277
Cecylia LANGIER	
Bringing up Children in the World of Digital Technology	289
Zbigniew ŁĘSKI	
Teacher in Digital Reality	299
Daniel KUKLA, Marta ZAJĄC	
Career Guidance at the University. Paths of Development	307
 PART III	
THE CHILD AND FAMILY IN PEDAGOGY PRACTICE	
Jarosław JAGIEŁA	
The Child Ego State in Transactional Analysis	321
Joanna MAJCHRZYK-MIKUŁA, Agnieszka KOZDROŃ	
Cooperation between Pedagogues and Parents in Stimulating the Child's Development	331
Zbigniew WIECZOREK	
The Role of the Pedagogue in Processes Associated with Social Participation	355

Izabela SOCHACKA	
The Influence of Speech Therapy on the Level of Phonemic Hearing in 6-year-old Children	365
Ewa PIWOWARSKA	
Visual Perception and Ways of Representing Objects by Early School-age Children	377
Beata ZAJĘCKA	
Social Readaptation of Persons Addicted to Psychoactive Substances after Completed Stationary Treatment	387
Mariola MIROWSKA	
The Cooperation between the Częstochowa Social Services (MOPS) Workers and Multi-problem Families	401
Joanna GÓRNA	
Motivations and Ways of Making Career Decisions among Upper Secondary School Students in the Częstochowa Region	415
PART IV	
HISTORY OF EDUCATION	
Małgorzata DURBAS	
L'Ecole de cadets-gentilshommes in the Years 1737–1766. Polish Alumni	429
Ewa KULA	
Polish Language Teachers in Secondary Schools of the Kingdom of Poland in the Context of Educational Policies in the Transition Period (1864–1873)	445
Svitlana LUPIY	
Artur Grottger Monuments in Lviv in the Context of Memorial Sculpture in the Second Half of the Nineteenth Century	459
Iryna MYSHYSHYN	
Cultural, educational activity and charity work of the Ukrainian Workers' Society “Syla” in Lviv (1907–1939)	471
Mirosław ŁAPOT	
The Education of Jewish Girls in Abraham Kohn Folk School in Lviv (1844–1914)	483
Kazimierz RĘDZIŃSKI	
Polish Students' Sanatorium "Fraternal Assistance in Zakopane (1900–1918)	505
Paweł ŚPICA	
The Linking of National and Religious Identity and the Image of Germans in the Polish Press in West Prussia in the Late Nineteenth and Early Twentieth Century	523
Elżbieta MAGIERA	
The Use of Elementary School Curricula in Cooperative Education and Upbringing after the 1932 Reform	539
Joanna KRÓL	
The 1948 Reform: Socio-economic Conditionings, Assumptions and Implementation	555

Elzbieta GORLOFF	
Social and Ideologically-driven Educational Organisations in Everyday Life of Primary Schools in the Gdansk Voivodship (1945–1956)	567
Romuald GRZYBOWSKI	
The Image of Polish Youth at the Turn of the 1950s in the Light of Pedagogical Research ...	583
Anna KOWALIŃSKA, Wiesław PASZKOWSKI	
From the History of Jewish Child Care in Częstochowa	599
Katarzyna ZALAS	
Section for Supporting Impecunious School-attending Youths of the Society for Spreading Education Among the Jews in Częstochowa	617
Izabela WRONA-MERYK	
Vocational Courses in Częstochowa in the Interwar Period	627
Eligiusz MAŁOLEPSZY, Teresa DROZDEK-MAŁOLEPSZA	
The Role and Importance of Tourism in Educating Children and Youth in the Activity of the National Association of Rural Sports Teams (after 1975) An Outline of Issues ...	641
REVIEWS	
Jarosław JAGIEŁA	
[rev.] Peter A. Levine, <i>Uleczyć traumę</i> , transl. Zenon Mazurczak, Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa 2015, Warszawa 2015, pp. 124	655
Paweł ZIELIŃSKI	
[rev.] Alina Wróbel, <i>Problem intencjonalności działania wychowawczego.</i> <i>Studium teoretyczne</i> , Łódź 2014, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, pp. 296	659
Authors	665

Noty o Autorach

Leonid WACHOWSKI	prof. dr hab., Ługański Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki
Dominik KUBICKI	dr hab., prof. w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Joanna TOROWSKA	dr, Uniwersytet Jagielloński
Paweł ZIELIŃSKI	dr, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie
Andrzej KOŁAKOWSKI	dr, Uniwersytet Gdański
Joanna JUSZCZYK-RYGALLO	dr, AJD w Częstochowie
Aneta JEGIER	dr, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie
Anna PEKALA	dr, AJD w Częstochowie
Oleksij KARAMANOW	doc. dr, Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie
Edyta SKOCZYLAS-KROTLA	dr, AJD w Częstochowie
Julia ZAJACZUK	doc. dr, Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie
Nadia ZAJACZKIWSKA	doc. dr, Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie
Monika ADAMSKA-STAROŃ	dr, AJD w Częstochowie
Beata ŁUKASIK	dr, AJD w Częstochowie
Halina PIATAKOWA	doc. dr, Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie
Tatiana SZCZYGLÓWSKA	dr Akademia Techniczno- -Humanistyczna w Bielsku-Białej

Anna IRASIAK	mgr, AJD w Częstochowie
Dorota GĘBUŚ	dr, AJD w Częstochowie
Anna PIERZCHAŁA	dr, AJD w Częstochowie
Karol MOTYL	mgr, AJD w Częstochowie
Maria JANUKOWICZ	dr, AJD w Częstochowie
Adrianna SARNAT-CIASTKO	dr, AJD w Częstochowie
Sylvia KITA	dr, AJD w Częstochowie
Cecylia LANGIER	dr, AJD w Częstochowie
Zbigniew ŁĘSKI	dr, AJD w Częstochowie
Daniel KUKLA	dr hab., prof. w AJD w Częstochowie
Marta ZAJĄC	mgr, AJD w Częstochowie
Jarosław JAGIEŁA	dr hab., prof. w AJD w Częstochowie
Joanna MAJCHRZYK-MIKUŁA	dr hab., prof. w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim
Agnieszka KOZDROŃ	mgr, Centrum Wspierania Rodziny AKSON w Puławach
Zbigniew WIECZOREK	dr, AJD w Częstochowie
Izabela SOCHACKA	dr, AJD w Częstochowie
Ewa PIWOWARSKA	dr, AJD w Częstochowie
Beata ZAJĘCKA	dr, AJD w Częstochowie
Mariola MIROWSKA	dr, AJD w Częstochowie
Joanna GÓRNA	dr, AJD w Częstochowie
Małgorzata DURBAS	dr hab., prof. w AJD w Częstochowie
Ewa KULA	dr hab., Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Switłana LUPIJ	prof., Akademia Sztuk Pięknych we Lwowie
Iryna MYSZCZYSZYN	doc. dr, Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie
Mirosław ŁAPOT	dr, AJD w Częstochowie

Kazimierz RĘDZIŃSKI	dr hab. prof. w AJD w Częstochowie
Paweł ŚPICA	mgr, Uniwersytet Gdański
Elżbieta MAGIERA	dr hab., prof. w Uniwersytecie Szczecińskim
Joanna KRÓL	dr hab., Uniwersytet Szczeciński
Elżbieta GORLOFF	dr, Uniwersytet Gdański
Romuald GRZYBOWSKI	dr hab., prof. w Uniwersytecie Gdańskim
Anna KOWALIŃSKA	dr, Gliwicka Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości
Wiesław PASZKOWSKI	mgr, Częstochowa
Katarzyna ZALAS	mgr, AJD w Częstochowie
Izabela WRONA-MERYK	mgr, AJD w Częstochowie
Eligiusz MAŁOLEPSZY	dr hab., prof. w AJD w Częstochowie
Teresa DROZDEK-MAŁOLEPSZA	dr, AJD w Częstochowie